

28.04.2026

Językoznawstwo

**Dyskurs przestępczy w twórczości Sergiusza Piaseckiego - próba
rekonstrukcji**

Autor/Redaktor: Ewa Kubusiak

Wydawnictwo:: Księgarnia Akademicka

ISBN: 978-83-8368-373-7

Przedmiotem zainteresowania jest dyskurs przestępczy utrwalony w twórczości Sergiusza Piaseckiego i rekonstruowany na podstawie analizy językowych śladów istnienia i działania określonej wspólnoty dyskursywnej, której Piasecki był aktywnym członkiem.

Doświadczenie życia w tej wspólnocie, uważna obserwacja zwyczajów, rytuałów, praktyk środowiska przestępczego stanowiły solidny fundament twórczości pisarza, którego sylwetkę przedstawiam w rozdziale drugim. Ten był przemytnik, złodziej, wywiadowca podczas pobytu w więzieniu na Świętym Krzyżu podjął się nauki języka polskiego i równocześnie w tym języku tworzył najważniejsze powieści. W swojej pracy próbuję odpowiedzieć na pytania: jak wygląda środowisko przestępcze „od wewnątrz”, na podstawie relacji naocznego świadka i uczestnika? Co legło u podstaw decyzji stworzenia książek o takiej tematyce? Jaka jest intencja autorska i dlaczego autor pragnie zrehabilitować przestępców? Jakimi środkami językowymi się posługuje, chcąc przekonać czytelnika do swoich racji? W tym celu analizuję powieść o przemytnikach *Kochanek Wielkiej Niedźwiedzicy*, trylogię o złodziejach *Jabłuszko*, *Spojrzę ja w okno...* i *Nikt nie da nam zbawienia...*, dylogię o wywiadowcach *Piąty etap* i *Bogom nocy równi*.

Spis treści

- WSTĘP 7
- ROZDZIAŁ 1. DYSKURS JAKO PROBLEM BADAWCZY 13
- 1.1. Główne tendencje w badaniach nad dyskursem 13
- 1.2. Dyskurs przestępczy 27
- ROZDZIAŁ 2. SERGIUSZ PIASECKI - ŻYCIE I TWÓRCZOŚĆ 33

Biuletyn Polonistyczny

- 2.1. Badacze o Piaseckim 33
- 2.2. Biografia pisarza 36
- 2.3. Powieść o przemytnikach: Kochanek Wielkiej Niedźwiedzicy 46
- 2.4. Trylogia złodziejska: Jabłuszko, Spojrzę ja w okno..., Nikt nie da nam zbawienia 48
- 2.5. Dylogia wywiadowcza: Piąty etap, Bogom nocy równi 49
- 2.6. Twórczość Piaseckiego na tle innych utworów o tematyce środowiskowej 51
- ROZDZIAŁ 3. PARATEKST JAKO ŚLAD DYSKURSU 53
- 3.1. Tytuły dzieł 57
- 3.2. Tytuły rozdziałów 58
- 3.3. Wstępy 61
- 3.4. Przypisy i słowniczki 67
- 3.5. Motta 70
- 3.6. Dedykacje 81
- 3.7. Ilustracje 85
- 3.8. Paratekst zewnętrzny 87
- ROZDZIAŁ 4. ELEMENTY EGOCENTRYCZNE WYZNACZNIKAMI DYSKURSU 93
- 4.1. Leksykalne elementy egocentryczne 95
- 4.2. Interpunkcyjne elementy egocentryczne 108
- ROZDZIAŁ 5. SOCJOLEKT JAKO ŚLAD DYSKURSU 139
- 5.1. Opracowania leksykograficzne języka przestępczego 139
- 5.2. Socjolekt przemytników 141
- 5.3. Socjolekt złodziei 197
- 5.4. Dylogia wywiadowcza 251
- 5.5. Porównanie haseł 259
- ROZDZIAŁ 6. KRESOWIZMY W PROZIE SERGIUSZA PIASECKIEGO 275

- ROZDZIAŁ 7. WARTOŚCIOWANIE W DYSKURSIE PRZESTĘPCZYM 287
- 7.1. Wartościowanie wewnątrz środowisk przestępczych 290
- 7.2. Wartościowanie poza środowiskiem przestępczym 300
- 7.3. Kobiety 304
- 7.4. Nazwy odzwierzęce jako środki wartościowania 305

Rok publikacji: 2025

Strony: 365

Linki:

- <https://books.akademicka.pl/publishing/pl/catalog/view/806/2578/3536>

Słowa kluczowe: paratekst, elementy egocentryczne, wywiadowcy, ślady dyskursu, przestępcy, przemytnicy, Sergiusz Piasecki, rekonstrukcja dyskursu, złodzieje